

בקיצור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת מגילה דף יז

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברין ע"ה

הערה חשובה: המילים המודגשות הן תמצית העניינים וניתן לקרוא אותן בפני עצמן כסיכום מהיר.

דף יז

ישמעאל גדול מיצחק ארבע עשרה שנה

כשנולד ישמעאל, היה אברהם אבינו בן שמונים ושש שנים, שנאמר, "וַאֲבָרָם בֶּן שָׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדֶת הָגֵר אֶת יִשְׁמָעֵאל לְאֲבָרָם" (בראשית ט"ז ט"ז).

וכשנולד יצחק, היה אברהם אבינו בן מאה שנה, שנאמר, "וַאֲבָרָהֶם בֶּן מֵאָת שָׁנָה בְּהוֹלֵד לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ" (בראשית כ"א ה').

ומכאן שישמעאל גדול מיצחק ארבע עשרה שנה.

ישמעאל גדול מיעקב שבעים וארבע שנים

כשנולד יעקב, היה יצחק אביו בן ששים שנה, שנאמר "וַיִּצְחָק בֶּן שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֶת־ס" (בראשית כ"ה כ"ו).

ואם כן מאחר שישמעאל גדול מיצחק בארבע עשרה שנים, ויצחק גדול מיעקב בששים שנה, נמצא שישמעאל היה גדול מיעקב שבעים וארבע שנים.

בשעה שמת ישמעאל היה

יעקב בן ששים ושלוש

ישמעאל מת בן מאה שלושים ושבע שנה, שנאמר, "וַאֲלֵהָ שָׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאֵת שָׁנָה וְשָׁלְשִׁים שָׁנָה וְשֵׁבַע שָׁנִים וַיָּגֹעַ וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל עַמְיֹו" (בראשית כ"ה י"ז).

ומאחר שהיה ישמעאל גדול מיעקב שבעים וארבע שנה, כשמת ישמעאל היה יעקב בן ששים ושלוש [63 = 74 - 137].

ישמעאל מת באותו הפרק שנתברך יעקב

מבואר מהכתובים, שבאותו זמן שמת ישמעאל נתברך יעקב.

שכן אחרי שנתברך יעקב ונשלח לחרן נאמר, "וַיִּרְא עֵשָׂו כִּי בָרַךְ יִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וַיִּשְׁלַח אֹתוֹ פְּדָנָה אָרְס לְקַחַת לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵא עָלָיו לְאֹמֶר לֹא תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן... וַיִּלְךְ עֵשָׂו אֶל יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת מַחְלַת בֵּית יִשְׁמָעֵאל בֶּן אֲבָרָהֶם אַחֹת נְבִיּוֹת עַל נָשָׁיו לֹאֲשֶׁה" (בראשית כ"ח ו"ט).

ואמרו שהסיבה לכך שנקראת "מַחְלַת בֵּית יִשְׁמָעֵאל... אַחֹת נְבִיּוֹת", לומר לך, שנתקדשה על ידי ישמעאל בעודו קיים, ונשאת על ידי נביות, כי כבר מת ישמעאל.

ואם כן, סמוך לזמן שנתברך יעקב מת ישמעאל. ומכאן שבשעה שנתברך יעקב הוא היה בן ששים ושלוש שנים.

ארבע עשרה שנה היה יעקב בבית עבר

לאחר ששהה יעקב ארבע עשרה שנה בבית לבן נולד יוסף.

שכן יעקב עבד את לבן ארבע עשרה שנה עבור רחל ולאה בנותיו, שנאמר "עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשִׁתֵּי בְנֹתֶיךָ" (ל"א מ"א).

ולאחר מכן עבד בשכר הצאן, כמו שאמר "וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנֶךָ".

ומבואר בכתובים, שיוסף נולד כששלמו אותן ארבע עשרה שנים שבהן עבד עבור רחל ולאה, שנאמר, "וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבָן... " (ל"ב כ"ה).

ולאחר שלושים שנה נוספות, כשהיה יוסף בן שלושים, עמד לפני פרעה.

נאמר "וַיּוֹסֵף בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעִמְדוֹ לִפְנֵי פְרָעָה מִלֶּךְ מִצְרָיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי פְרָעָה וַיַּעֲבֹר בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם" (בראשית מ"א מ"ו).

ולאחר תשע שנים נוספות ירד יעקב למצרים.

שכן לאחר שעמד יוסף לפני פרעה, באו שבע שנות שובע, ועוד שתי שנות רעב, שכך אמר יוסף באותה שעה, "כִּי זֶה שְׁנַתִּים הָרְעֵב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ וְקִצִּיר" (בראשית מ"ה ו').

נמצא שמשעה שבא יעקב לחרן ועד שבא

בקיצור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת מגילה דף יז

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

למצרים עברו חמישים ושלוש שנה [9+30+14].

ואם בא יעקב לחרון מיד אחרי שנתברך, כשהיה בן ששים ושלוש, כשירד למצרים היה לו להיות בן מאה ושש עשרה.

ובכתובים מבואר שכשירד יעקב למצרים היה

בן מאה ושלושים, שנאמר, "וַיֹּאמֶר פָּרְעֹה אֶל יַעֲקֹב כִּמְהָרָה יָמֵי שְׁנֵי מְגֻרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה מָעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי וְלֹא הִשְׁיִגוּ אֶת יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתַי בְּיָמֵי מְגֻרֵיהֶם" (בראשית מ"ז ח'-ט), ואם כן חסרות ארבע

עשרה שנה.

ואמרו, שאחר שנתברך יעקב, נטמן ארבע

עשרה שנה בבית מדרשו של עבר, ובא לחרון רק

בהיותו בן שבעים ושבע, וזה היה שתי שנים קודם מותו של עבר.

שתי שנים התעכב יעקב בדרכו חזרה מחרון

כשיצא יעקב מארם נהרים בא לסכות, והתעכב

בסכות שמונה עשר חודש.

שנאמר (בראשית ל"ג י"ז), "וַיַּעֲקֹב נָסַע סִפְתָּה וַיָּבֹן לֹ" בַּיִת" לַיְמֹת הַחֹרֶף וַיִּלְמְקְנֶהוּ עֲשָׂה סִפְתָּה שְׁתֵּי פַעֲמִים בְּשְׁנֵי קִיּוּצִים הָרִי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חֹדֶשׁ.

ובבית אל התעכב עוד ששה חדשים, והקריב

זבחים.

שנים שלא קיים יעקב כיבוד

אב ושנים שנענש עליהם

שלושים ושש שנה פירש יעקב מאביו. ארבע

עשרה שנה שנטמן בבית עבר ללמוד תורה,

ועשרים שנה שהיה בבית לבן, ועוד שתי שנים

שנתעכב בדרך.

ומבואר בברייתא, שיוסף פירש מאביו ועל ידי

זה התאבל עליו אביו עשרים ושתים שנה, כנגד

עשרים ושתים שנה שפירש יעקב מאביו.

ואף שפירש יעקב מאביו שלושים ושש שנים, על

ארבע עשרה שנה שנטמן בבית עבר לא נענש.

סליק פרק מגילה נקראת

פרק שני הקורא למפרע

הקורא את המגילה למפרע

הקורא את המגילה למפרע, כלומר לאחור, ולא

כסדר שהיא כתובה, לא יצא ידי חובתו.

כן מבואר במשנתנו, ובברייתא בדף י"ח. ושם נקראת

קריאה זו בשם סירוסין, מלשון מסורס, כמו סרס

המקרא ודרשהו.

מתחילה אמר רבא, שענין זה למד מהכתוב,

"לְהִיּוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְּמָנָם

בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה" (אסתר ט' כ"ז). המלמד שכשם

שזמנם אינו יכול להיות שלא כסדר, שהרי

לעולם ארבעה עשר לפני חמישה עשר, כך כתבם

אין לעשות שלא כסדר.

ודחו זאת, כי הכתוב הזה אינו מדבר על

הקריאה, אלא על העשיה, שתהא העשיה

ככתוב ובזמן. שכך נאמר בכתוב הזה, "לְהִיּוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְּמָנָם".

ומסקנת הסוגיה, שענין זה שאין יוצאים

בקריאה למפרע, למד מהכתוב, "וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה

נִזְכָּרִים וְנִעֲשָׂים" (אסתר ט' כ"ח). הוקשה זכירה

לעשייה, כשם שהעשיה לעולם לא תהא

למפרע, כך הקריאה לא תהא למפרע.

דברים נוספים שאין

יוצאים בקריאתם למפרע

מבואר בברייתא, שכשם שבקריאת המגילה

אין יוצאים ידי חובה כשהיא למפרע, כן הדין (ב)

בקריאת ההלל, (ג) בקריאת שמע, (ד)

ובתפילה, שלא ישנה בה את סדר הברכות.

מנין שיש לקרוא את

ההלל כסדר ולא למפרע

לדברי רבה, ענין זה למד מהכתוב, "מִמְזֻרָח

שָׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם ה'" (תהלים קי"ג ג).

כלומר, כשם ששקיעת החמה וזריחתה לא

יהפכו, כך מהולל שם ה' כסדר, ולא למפרע.

קישור לקבלת ה"בקיצור"

רוכש/מוכר דירה?

לחץ כאן לפנינה לעו"ד עם ניסיון רב

בקיצור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת מגילה דף יז

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

לדברי רב יוסף, ענין זה למד מהכתוב, "זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ" (תהלים קי"ח כ"ד). כלומר, כסדר היום, שאינו משתנה בשעותיו להיפך, כך בהילול ה' למפרע לא.

לדברי רב אויא, ענין זה למד מהכתוב, "יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם" (תהלים קי"ג ב') "יְהִי" לשון הווה, כלומר כהוייתו יהא הלול השם וברכתו, כמו שהוא סדור, ולא ישנה הסדר.

ולדברי רב נחמן בר יצחק או רב אחא בר יעקב ענין זה למד מסוף הפסוק שנאמר "מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם", כשם שהזמנים אינם הולכים למפרע כך הילול ה' וברכתו לא תהא למפרע.

באיזה לשון יוצאים ידי

חובה בקריאת פרשת שמע

לדעת רבי, מצוות קריאת שמע, לקרוא את הפרשה בלשון הקודש, כמו שהיא כתובה בתורה. שנאמר "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה", ללמד שיהיו כמו שהם, כלומר בלשון הקודש.

ולדעת חכמים, יוצא אדם ידי חובה אף כשקורא את הפרשה בשאר לשונות שהוא מבין. שנאמר, "שְׁמַע" (דברים ו' ד'), ללמד, שבכל לשון שאתה שומע [=מבין], אתה יכול לקרוא.

קריאת פרשת שמע בלחש או בקול

לדעת רבי, אין אדם יוצא ידי חובת קריאת שמע בלחש, אם אינו משמיע הדברים לאוזניו. שנאמר, "שְׁמַע", לומר השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך.

ולדעת חכמים, אדם יוצא ידי חובת קריאת שמע, גם אם לא השמיע לאוזניו.

מנין שהקורא את שמע למפרע לא יצא

כבר נתבאר לעיל, שאין אדם יוצא ידי חובת קריאת שמע, אלא אם כן קרא את הפרשה כסדרה, אבל הקורא אותה למפרע, לא יצא ידי חובה. אכן נחלקו חכמים מנין הדבר למד.

לדעת חכמים, דין זה למד מהכתוב "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה", המלמד שיהיו כמו שהם, כלומר כסדר שהם כתובים, ולא ישנה הסדר.

ולדעת רבי, דין זה למד מריבוי ה"א, בכתוב "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה", המלמד, שיהיו הדברים כמו שהם, כלומר כסדר שהם כתובים, ולא ישנה הסדר. ורבנן, דברים הדברים לא משמע להו.

באיזה לשון יוצאים ידי

חובה בקריאת כל התורה

מבואר בסוגיה, שיש להסתפק, האם כל התורה כולה, בכל לשון נאמרה, או רק בלשון הקודש.

מתוך פירוש רש"י מבואר, שהכוונה לקריאת כל פרשיות התורה, כמו שאנו קוראים בכל שבוע. האם ניתן לקרות בכל לשון, או שיש לקרות דווקא בלשון הקודש.

והתוס' כתבו, שקריאה זו שאנו קוראים בכל שבוע, היא מתקנת עזרא, ולא בה נסתפקו, אלא בקריאת הפרשיות שחייבים לקרותם מהתורה, כמו פרשת זכור או מצות חליצה, ופרשת עגלה ערופה, וידוי מעשר, ובכורים, וכל אלו השנויים פרק אלו נאמרין.

ואמרו כאן בסוגיה, שאף שלדעת רבי הוצרך הכתוב ללמד שקריאת שמע בלשון הקודש, אין להוכיח מזה שלדעתו שאר התורה בכל לשון נאמרה, ולכן נאמר בפירוש שקריאת שמע דינה שונה.

כי יתכן שאף שאר התורה בלשון הקודש נאמרה, נאמר בפירוש שגם קריאת שמע בלשון הקודש, משום שהיה מקום ללמוד מהכתוב "שְׁמַע", שהיא נאמרת בכל לשון.

וכמו כן, אף שלדעת חכמים הוצרך הכתוב ללמד שקריאת שמע בכל לשון, אין להוכיח מזה שלדעתם שאר התורה בלשון הקודש נאמרה, ולכן נאמר בפירוש שקריאת שמע דינה שונה.

כי יתכן שאף שאר התורה בכל לשון נאמרה, נאמר בפירוש שגם קריאת שמע בכל לשון, משום שהיה מקום ללמוד מהכתוב "וְהָיוּ", שהיא נאמרת דווקא בלשון הקודש.

טעם סדר ברכות תפילת העמידה

קישור לקבלת ה"בקיצור"

רוכש/מוכר דירה?

לחץ כאן לפנינה לעו"ד עם ניסיון רב

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת מגילה דף יז

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

אמר רבי יוחנן, ויש אומרים שכך שנינו בברייתא, **מאה ועשרים זקנים, ובהם כמה נביאים, תיקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר.**

כלומר, תקנו את נוסח הברכות, וגם תקנו אותן בסדר מסוים, על פי משפט המקראות, כפי שיתבאר בעזה"י בסמוך, ואין לשנות את הסדר.

ולאחר זמן שכחום חכמים, וחזר שמעון הפקולי, והסדיר את שמונה עשרה הברכות הללו על הסדר לפני רבן גמליאל ביבנה.

ואלו הן הברכות וסדרן, כפי שתקנו על פי משפט המקראות.

א. ברכה ראשונה - אבות.

ענין זה שמברכים ברכת אבות, למדוהו מהכתוב "מזמור לדוד **הבו לה' בְּנֵי אֱלִים** הִבּוּ לֵה' כְּבוֹד וְעֹז" (תהלים כ"ט א'). כלומר, הזכירו לפניו את

אילי הארץ, הם האבות.

ב. ברכה שניה - גבורות.

ענין זה שמברכים ברכת גבורות, למדוהו מהכתוב "הִבּוּ לֵה' כְּבוֹד וְעֹז".

ג. ברכה שלישית - קדושות.

ענין זה שמברכים ברכת קדושות, למדוהו מהכתוב "הִבּוּ לֵה' כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְּׁתַּחֲוֹו לֵה' בְּהַדְרַת קִדְשׁ" (תהלים כ"ט ב').

ד. ברכה רביעית - בינה [=חונן הדעת].

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר קדושה, כי נאמר, "כִּי בָרְאתוּ וְלָדְיוּ מַעֲשֵׂה יָדַי בְּקִרְבּוֹ וְקִדְשׁוֹ שְׁמִי וְהִקְדִּישׁוּ אֶת קְדוֹשׁ יַעֲקֹב וְאֶת אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל וְעָרִיצוּ" (ישעיהו כ"ט כ"ג). וסמוך לו, "וַיִּדְעוּ תַעֲיֵי רוּחַ בִּינָה וְרוּגְגִים וְלָמְדוּ לְקַח" (ישעיהו כ"ט כ"ד).

מלמד שאחר הקדושה באה הבינה.

ה. ברכה חמישית - תשובה.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר בינה, כי נאמר, "הִשְׁמֹן לֵב הָעַם הַזֶּה וְאַזְנֵי הַכֹּהֲנִים וְעֵינָיו הַשֹּׁעֵן וְרָפָא בְּעֵינָיו וּבְאָזְנָיו וְשָׁמַע וּלְבָבוֹ יִבִּין וְשָׁב וּרְפָא לוֹ" (ישעיהו מ"ו י'), מלמד שלאחר הבינה באה התשובה.

ו. ברכה ששית - סליחה.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר תשובה, כי נאמר, "וַיִּשָּׁב אֶל ה' וַיִּרְחַמְהוּ וְאֶל אֱלֹקֵינוּ כִּי יִרְפָּה לְסִלּוּחַ" (ישעיהו נ"ה ז'). מלמד שלאחר התשובה באה הסליחה.

ואף שנאמר גם "וְשָׁב וּרְפָא לוֹ". אין ללמוד מהכתוב הזה שברכת רפואה תהא אחר ברכת תשובה.

שהרי מבואר בכתוב אחר, שרפואה וגאולה הם אחר סליחה. שנאמר, "הִסְלַח לְכָל עֲוֹנוֹכֵי הַרְפָּא לְכָל תַּחֲלָאִיכֵי. הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיִּיכֵי הַמְּעַטְרֵכֵי חֶסֶד וְרַחֲמִים" (תהלים ק"ג ג-ד).

ובאמת גם בכתוב "וְשָׁב וּרְפָא לוֹ", אין הכוונה שאחר התשובה תהא רפואה, אלא שאחר התשובה תהא סליחה. שהרפואה האמורה בו, אינה רפואה מחולאים, אלא סליחת העוון.

ואף שנתבאר שאחר הסליחה באות רפואה וגאולה, ולכאורה היה ראוי שכן יהיה סדרן, רפואה שביעית וגאולה שמינית, הפכו את הסדר.

ז. ברכה שביעית - גאולה.

לדברי רבא, הטעם לכך שהיא שביעית, מתוך שעתידין ליגאל בשביעית כלומר בשנת שמיטה, לפיכך קבעוה בשביעית.

ואף על פי שבאמת לא בשביעית עתידים להיגאל, אלא במוצאי שביעית. שכך שנינו, שבוע שבן דוד בא, בששית קולות, בשביעית מלחמות, ובמוצאי שביעית בן דוד בא.

מכל מקום המלחמות של שביעית הן אתחלתא דגאולה, ולכן ראוי לברכה שביעית להיות ברכת גאולה.

ח. ברכה שמינית - ברכת רפואה.

לדברי רבי אחא, הטעם לכך שהיא שמינית, מתוך שנתנה מילה בשמינית, כלומר ביום שמיני ללידה, וצריכה רפואה, לפיכך קבעוה בשמינית.

ט. ברכה תשיעית - ברכת השנים.

ברכה זו נתקנה כנגד מפקיעי שערים, וביאר רבי אלכסנדר, שלכן תקנו אותה תשיעית, כי גם דוד התפלל עליהם במזמור תשיעי, שאמר

קישור לקבלת ה"בקי צור"

רוכש/מוכר דירה?

לחץ כאן לפנינה לעו"ד עם ניסיון רב

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת מגילה דף יח

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

עליהם "שִׁבְרֵי זְרוּעֵי רְשָׁעִים וְרַע תִּדְרוֹשׁ רְשָׁעוֹ בְּלִי תִמְצָא" (תהלים י"ט"ו).

י. ברכה עשירית - קיבוץ גלויות.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת השנים. כי נאמר, "וְאַתֶּם הָרִי יִשְׂרָאֵל עֲנַפְכֶם תִּתְּנוּ וּפְרִיכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל כִּי קָרְבוּ לָבוֹא" (יחזקאל ל"ו ח). הרי שלאחר שיתברכו השנים יתקבצו הגלויות.

יא. ברכה אחת עשרה - עשיית משפט.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר קיבוץ גלויות, כי כיון שנתקבצו גלויות, נעשה דין ברשעים קודם שנתיישבו בירושלים.

שנאמר תחילה, "וְאַשְׁיְבָה יָדַי עָלֶיךָ וְאַצְרֹף בְּבֶר סִיגֶיךָ וְאַסְרֶה כָּל בְּדִילֶיךָ" (ישעיהו א' כ"ה). ומיד אחר כך, "וְאַשְׁיְבָה שִׁפְטֶיךָ כְּבְרָאשְׁנָה וְיַעֲצֶיךָ כְּבִתְחִלָּה אַחֲרַי כּוֹ יִקְרָא לְךָ עִיר הַצֶּדֶק קָרְיָה נְאֻמְנָה" (ישעיהו א' כ"ו).

יב. ברכה שתים עשרה - מינים או צדוקים.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר עשיית משפט. כי כיון שנעשה דין מן הרשעים, כלו הפושעים, שאינם מאמינים בדת משה שהיתה מן השמים, ויש גורסים כלו המינים, הם תלמידי ישו הנוצרי.

ובברכה זו כולל גם את הזדים, שנאמר (ישעיהו א' כ"ח), "וְשִׁבְרֵי פִשְׁעִים" [=זדים] "וְחִטָּאִים יִחָדְדוּ וְעֲזָבִי הִי יְכַלּוּ".

יג. ברכה שלוש עשרה - הצדיקים.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת המינים, כי כיון שכלו המינים מתרוממת קרן צדיקים. שנאמר, "וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֶגְדַּע תְּרוֹמְמָנָה קַרְנוֹת צְדִיק" (תהלים ע"ה י"א).

וכולל גירי הצדק עם הצדיקים. שנאמר, "מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוִים וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן וְנִרְאֶת מֵאֲלֻקִּים אֲנִי הִי" (ויקרא י"ט ל"ב). וסמוך לו, "וְכִי יָגוּר אֶתְּךָ גֵר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ" (ויקרא י"ט ל"ג).

יד. ברכה ארבע עשרה - בונה ירושלים.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת הצדיקים. כי בירושלים מתרוממת קרנם של צדיקים, שנאמר, "שִׁשְׁאָלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלֹו אֶהְבִּיךָ" (תהלים קכ"ב ו').

טו. ברכה חמש עשרה - מלכות בית דוד.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת ירושלים. כי כיון שנבנית ירושלים בא דוד, שנאמר, "אַחֲרַי יִשְׁבּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" לבית המקדש "וּבִקְשׁוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וְאֶת דָּוִד מַלְכָּם וּפְחָדוּ אֶל ה' וְאֶל טוֹבוֹ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים" (הושע ג' ה').

דף יח

טז. ברכה שש עשרה - שומע תפילה.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת מלכות דוד. כי כיון שבא דוד באה תפילה שנאמר, "וְהִבִּיאֹתִים אֶל הַר קְדֹשִׁי וְשִׁמְחֹתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלְתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים" (ישעיהו נ"ו ז').

יז. ברכה שבע עשרה - עבודה.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת תפילה, כי כיון שבאה תפילה באה עבודה. שנאמר, "וְשִׁמְחֹתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי" ומיד אחר כך "עוֹלְתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי".

יח. ברכה שמונה עשרה - הודאה.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת עבודה, כי כיון שבאה עבודה באה תודה. שנאמר תחילה (תהלים נ"ב כ"ג), "זָבַחַת" כלומר עובד עבודה. ומיד אחר כך "תִּתְּנָה יְכַבְּדֶנִּי".

ולאחר ברכת הודאה אומרים ברכת כהנים, משום שנאמר, "וַיִּשָּׂא אֶהָרֹן אֶת יָדָו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֶם וַיֵּרֵד מֵעֵשֶׂת הַחֹטָאִת וְהָעֵלָה וְהַשְּׁלֵמִים" (ויקרא ט" כ"ב) אחרי גמר העבודה בירך את העם.

ותודה סמוכה לעבודה כפי שנתבאר, והן עניין אחד, ולכן תחילה ברכת הודאה, ואחר כך ברכת כהנים.

יט. ברכה תשע עשרה - שים שלום.

הסיבה לכך שתקנו ברכה זו אחר ברכת כהנים. כי נאמר לאחר ברכת כהנים, "וַיִּשְׁמּוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם" (במדבר ו' כ"ז).

וברכה של הקדוש ברוך הוא היא ברכת שלום, שנאמר, "הִי עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרְךָ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם" (תהלים ל"ד י"ג).

קישור לקבלת ה"בקי צור" [קישור לקבלת ה"בקי צור"](#)

רוכש/מוכר דירה?

לחץ כאן לפנינה לעו"ד עם ניסיון רב

בקיצור

ללמוד להבין ולזכור
מסכת מגילה דף יח

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

(תהלים כ"ט י"א), ולפיכך תקנו לאחריה ברכת

שים שלום.

 קישור לקבלת ה"בקיצור"

רוכש/מוכר דירה?
לחץ כאן לפנינה לעו"ד עם ניסיון רב